



Filmhandledning:

THE WAYANG KIDS

Originaltitel: The Wayang Kids

Regissör: Raymond Tan

År: 2018

Tal: Mandarin, engelska

Text: Svensk

Rekomenderas: Åk 2

Produktionsland: Singapore

Speltid: 89 min

Filmhandledning av Ina Alm

The Wayang Kids är en feelgood-komedi med bakomliggande allvar om Open som är duktig på att teckna och drömmer om att medverka i en musikal föreställning. När den nya flickan Bao Er börjar i klassen får han plötsligt en vän som ser och förstår honom. Open är speciell, han har autism. Det finns de som menar att Open ska gå på en specialskola. När barnen tillsammans med sin lärare tränar in och spelar upp musikalen gör Open succé i huvudrollen. Han är modig och alla förstår att vi trots våra olikheter är betydelsefulla. Att vi alla är olika är det som förenar oss.

FÖRE OCH EFTER FILMEN

Det är lätt att ryckas med av filmberättelsen The Wayang Kids. Filmen är rakt berättad med en enkel och pedagogisk handling men några saker kan vara bra att prata om innan.

Open, en av huvudpersonerna, har autism. En diagnos som kan innebära väldigt olika saker. Något som gör Open speciell är att han har svårt att prata med dem han inte känner. Han är också otroligt duktig på att teckna. Det är inte ovanligt att personer med autism utvecklar specialkunskaper inom ett område. Stäm av elevernas förförståelse kring begreppet och fyll på om det finns luckor.

Open har tics, han kliar sig ofta. Det är något som syns i filmens trailer. Tics är inte något speciellt för den som har autism och det är något som försvinner eller kommer tillbaka. Ofta beror det på att personen är lite orolig eller stressad. Det finns barn i alla klasser som varit med om det. Att titta på trailern kan vara ett bra sätt att ta upp ett samtal kring detta.

Språken i filmen är mandarin och engelska. Inför filmvisningen kan eleverna uppmärksammas på när de olika språken används och varför.

FILMEN OCH LÄROPLANEN

I läroplanens värdegrund står det att "Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.". Det står också att "Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling." Som många filmer är The Wayang Kids en bra utgångspunkt för att prata om vad de här sakerna betyder och innebär.

Eleverna ska arbeta med "Texter som kombinerar ord och bild, till exempel film, spel och webb-texter." Film har ofta en berättarstruktur som gör dramaturgin synlig i berättelsen. Något som gör det lättare att förstå "Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll." och "Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning". (citat ur kursplanen i Svenska)

I kursplanen för Geografi står att eleverna ska ta del av "Skildringar av livet förr och nu i barnlitteratur, sånger och filmer, till exempel skildringar av familjeliv och skola."

FILMENS HANDLING

Det är morgon och Open vaknar, äter frukost och åker bak på sin pappas cykel till skolan. Den här dagen kommer det en ny elev till klassen, Bao Er. På lektionen ska barnen göra ett rollspel på kinesiska (mandarin), andraspråk efter engelska som är det vanligaste officiella språket i Singapore. Skolans rektor knackar på och berättar att gruppen som tränar kinesisk opera, en slags musik- och dansteater, söker fler medlemmar. Bao Er bestämmer sig för att vara med. Open sitter och ritat under hela skoldagen.

Bao Ers mamma, som inte är så bra på engelska, frågar några andra mammor utanför skolan när barnen slutar. När Bao Er och hennes mamma åker taxi från skolan spelar bilradion kinesisk opera-musik. Bao Er tycker det är fint, hennes mamma tycker inte om det. De ser sig omkring och pratar om att alla gatuskyltar är på engelska. Så är det inte i Kina där de bott innan. Bao Er berättar om hur bra Open är på att teckna.

På skolan har Open stannat kvar för att träna kinesisk opera. Det är hans pappa som leder gruppen. De andra barnen tycker att det är tråkigt och undrar varför inte Open behöver vara med på alla övningar. Bao Ers pappa kommer hem från en resa och hennes mamma berättar om hur hon blev tillrättvisad att prata engelska av mammorna på skolan. Familjen pratar om vilket språk de ska använda hemma. Open och pappa kommer hem för att laga middag och mamman ringer och säger att hon är sen. Pappan blir ledsen.

I skolan retas några klasskamrater med Open. Det blir bråk men Bao Er visar sig vara jättebra på att få kontakt med honom och få honom att känna sig tillfreds igen. Bao Er börjar också träna kinesisk opera. När de tränar på att läsa repliker på kinesiska kommer rektorn och säger att Open kanske måste börja på en specialskola. På kvällen hemma pratar Bao Er med sin mamma och pappa om vad autism är. Hemma hos Open kommer mamma sent hem till middagen igen.

I skolan fortsätter några barn att retas och Open reagerar väldigt starkt och drar sig undan. Bao Er har hittat ett sätt att få kontakt, hon har med några små dockor som hon använder för att nå fram till Open. En mamma till ett barn som Open skrämt uppmanar rektorn att flytta Open från skolan. Opens pappa blir mycket bekymrad och allt blir ännu svårare när Opens mamma kommer hem och berättar att hon fått möjlighet att åka till Nya Zeeland för att jobba.

Barnen fortsätter att träna på musikteatern, kinesisk opera och det går bättre och bättre, även för Open. Han visar sig vara jättebra på att fånga käpparna som de kastar upp i luften. Gruppen ska vara med vid en föreställning när olika grupper visar kinesisk opera. Gruppen tränar och Bao Er bjuder in sin pappa till föreställningen men samtidigt är hon orolig över att hennes mamma ska hindra henne från att fortsätta med kinesisk opera som mamman inte gillar. När pappan berättar för mamman blir hon också mycket arg.

Open och Bao Er leker med en liten dockteater som Bao Er gjort. Hon har kommit på att det som Open inte kan säga till henne kan den lilla dockan säga istället. Det blir ett sätt för honom att träna på sina repliker i pjäsen. Opens mamma planerar för sin resa och Open förstår att mamman nog inte kommer att kunna vara med när de visar sin föreställning. Open frågar sin pappa om det är för att han är annorlunda som hans mamma inte vill vara med på föreställningen.

Barnen tränar att sminka sig som figurerna i föreställningen och Bao Er visar sig vara allergisk mot sminket. Hon drömmer mardrömmar och oroar sig över att hennes pappa ska resa bort och även han missa föreställningen. Men det finns bättre teatersmink och det var en dröm.

Så är det den stora dagen, alla är nervösa och de andra grupperna som uppträder är mycket duktiga. Alla kikar efter sina föräldrar bakom ridån men Opens mamma har inte kommit. Det är dags för Open att göra entré, alla väntar spänt och försöker peppa honom att våga... och plötsligt sitter hon där, hans mamma. Open gör en fantastisk rollprestation och alla, även rektorn, förstår hur bra det är att skolan har plats för alla olika slags elever. Bao Ers pappa har tittat genom sin mobil och till och med hennes mamma är stolt och glad.

ATT DISKUTERA EFTER FILMEN

FILMEN OCH DRAMATURGI

Människor har berättat i alla tider. Berättelsen kom först och även väldigt små barn berättar saker långt innan de använder språket som vi gör. Hur man berättar en film eller teater kallas dramaturgi. Dramaturgi beskriver när olika saker händer i förhållande till varandra. En berättelse har en början, en mitt och ett slut. I mitten ställs (oftast) problemet i filmen på sin spets och måste lösas.

» För att synliggöra filmens dramaturgi kan ni prova den här övningen:

Material: papper och färger

Måla en bild av en scen du kommer ihåg bra från filmen. Hjälps åt att lägga ut alla bilder efter varandra i den ordningen de kommer i filmen. Finns det flera bilder av samma scen? Hur har ni ritat olika? Var finns det luckor i berättelsen? Fyll i dem genom att berätta tillsammans.

» Fundera över när bland bilderna det känns jobbigt. När tror du att filmen kan sluta olyckligt? Hur skulle ett olyckligt slut kunna se ut? Vem/ vilka skulle det bli jobbigt för?

Vem tycker du är huvudperson i filmen? Finns det en hjälpare? En person som hjälper huvudpersonen så att allt blir bra? Om du skulle spela en roll i filmen, vilken skulle du välja?

TEMAN ATT ARBETA MED I KLASSEN

» Musik – Bao Er vill gärna träna kinesisk opera. Hennes mamma tycker att det är något gammalt och tråkigt som hon själv blev tvingad att hålla på med när hon var liten. Vad gör eleverna i er klass på fritiden? Är det vanligt i er klass att hålla på med musik eller teater? Vet alla elever att det finns en kulturskola där en kan gå kurser inom olika konstnärliga områden? Kanske kommer kulturskolan rent av till er skola ibland? Vad gjorde elevernas föräldrar på sin fritid när de var små? Det kan t ex vara en läxa att intervjua sina föräldrar om detta.

» Vänskap – Bao Er är nyfiken på Open. Hon vill bli vän med honom och för att nå fram använder hon ett par små dockor. När hon låter sin docka fråga Open om de kan bli vänner kan Opens docka svara på ett sätt som han själv inte kan.

» Alla kan ha hjälp av en docka för att våga framträda. Bygg enkla handdockor tillsammans i klassen eller samla dockor och smådjur i en låda. Dockorna kan få spela olika roller t ex när ni läser andra berättelser eller gestalta berättelser som eleverna själva hittar på.

OLIKHET/ FUNKTIONSVARIATION

» Alla är olika men en del funktionsvariationer syns och märks mer än andra. Även i svenska skolor diskuteras om alla elever ska gå i samma skola eller om en del behöver något stöd som de bättre kan få på en specielskola. Hur är det på er skola? Vilka olikheter är vanliga hos er? Vilka är ovanliga? En del olikheter kan en själv välja att visa och andra bara finns. Tycker du att du har frihet att vara som du vill?

» I filmen finns ett par barn som retas med Open, det blir ett bråk och Open blir rädd för en flicka och puttar henne från sig. Flickans mamma blir mycket upprörd. Hon vill att Open flyttas från skolan och säger att Open är helt hopplös. Både barnen som retas och mamma visar negativa reaktioner på Open för att han är annorlunda. Varför är det så tror du? Fundera över hur de olika barnen i klassen är. Alla är annorlunda än de andra på något sätt. Vilka saker kan du se som skiljer dem från varandra? Vad är speciellt med var och en?

SPRÅKIDENTITET

» Många barn i svenska skolor är två- eller flerspråkiga men i skolans undervisning är nästan alltid svenskan dominerande. Vad finns det mer för språk i klassen? Hur många språk talar ni tillsammans? Finns det någon som kan fler än två språk? Är en samma person på sina olika språk? Pratar en om olika saker på sina olika språk? Finns det ord som bara finns på det ena? När kan det vara bra att kunna olika språk?

» När Bao Ers mamma kommer för att hämta Bao Er i skolan förstå hon av de andra mammorna att mandarin inte har samma status som engelska i det här sammanhanget. Är olika språk olika värda? Vilka språk finns i er klass? Bygg stapeldiagram med kvadratiska rutor(5x5 cm)uppklitrade på ett blädderblockspapper. Bestäm en färg för varje språk. Varje språk som ett barn kan symboliseras av en ruta. Vilket språk talas av flest? Vilket språk vinner i er klass?

» Hur kan andra språk än svenska komma till nytta i skolarbetet? Är det lättare att förstå vissa saker i skolan på ett annat språk än svenska? Vilka språk liknar varandra och kan hjälpa till så en lättare förstår?

TIPS OCH LÄNKAR

Länk till filmens trailer på YouTube

<https://www.youtube.com/watch?v=BEvgPRHWGjI>

Dockteaterverkstan

http://www.dockteaterverkstan.com/verkstan_bygg.htm

Debattartikel om flerspråkighet och skola av författaren Nancy Malavé

<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/RxEnMr/det-ar-spraket-som-skapar-var-identitet>

Filmen har delfinansierats av en organisation för tvåspråkighet.